

XFTAP 19.41.07

О.Ж. Ошанова

Шет тілдер және іскерлік карьера университеті, Алматы, Қазақстан
(E-mail: kulpnai@mail.ru)

Интернетті құқықтық тұрғыдан реттеу мәселелері: шетел тәжірибиесі

Аңдатпа. Бұл мақалада автор қазіргі кезде өзекті болып отырған интернет кеңістігін құқықтық тұрғыдан реттеу мәселесін көтереді. Бұл сұрақ біздің еліміздің ғана емес, барлық әлемнің құқық қорғаушылары мен БАҚ өкілдерін толғандырып отыр. Мұның себептері де салмақты, біріншіден, бұл ұлттық қауіпсіздік, екіншіден, азаматтардың құқықтары мен еркіндіктерін қорғау мәселелерімен тығыз байланыста қарастырылады. Әлемнің дамыған елдерінде интернет кеңістікті заңдық тұрғыдан реттеу тәжірибесі кеңінен қолданылып келеді және олар ғаламтордың шексіз мүмкіндігін заңсыз әрекет етуші күштердің пайдалануына тосқауыл қоюдың түрлі әдіс-тәсілдерін ойластырып қойған.

Біздің елімізде бұл мәселе соңғы екі-үш жылда ғана қоғам тарапынан кеңінен талқыланып, заңдық тұрғыдан реттеудің қатаң шаралары қолға алынып жатыр. Мақала авторы осы бағыттағы шетелдік реттеу шараларын жан-жақты талдай келіп, сонымен қатар, олардың озық тәжірибелерін сараптайды. Мәселен, терроризмді насихаттау, бейәдеп сөзбен балағаттау мәселелерін реттеуге қатысты атқарылып жатқан жұмыстарды жүйелі сөз етеді. Осылайша нақты деректер негізінде мәселені салыстыра қарастырып, еліміздегі интернет кеңістікті бақылаудың кемшіліктері мен жетілдіретін тұстарын ашып көрсетеді.

Еліміздегі ақпаратты бұғаттау және оны қайта қалпына келтіру тәртібі ақпараттың немесе ақпараттық ресурстың мазмұнына тікелей қатысты. Заңнама бойынша олар жүйеленіп, нақты атап көрсетілген.

Түйін сөздер: интернет, құқықтық реттеу, сөз бостандығы, ақпаратты бұғаттау, заң, салыстыру, ақпаратқа қолжетімділік, шетелдік тәжірибе.

DOI : <https://doi.org/10.32523/2616-7174-2020-132-3-79-85>

Түсті: 11.08.20 / Қайта түзетілді: 24.09.20 / Жарияланымға рұқсат етілді: 30.09.20

Кіріспе. Қазіргідей ақпараттық коммуникацияның жаһандық дамуы жағдайында интернет кеңістіктегі құқық бұзушылыққа қарсы тұру мәселесінің өзектілігі арта түсті. БҰҰ 2011 жылы Интернетке қолжетімділік құқығын тұлғалардың ажырамас құқығы тізіміне енгізді. Интернет арқылы адамның ақпаратты іздеу, алу және тарату ісіне шек қою аталған құқықты бұзу болып табылады. Осыған орай, мемлекеттің барлық құқық қорғау органдары,

оның ішінде, прокуратура да бар, осы еркіндікті қамтамасыз етуге күш салулары керек. БҰҰ-ның шектеулер интернет желісінде және одан тыс жерлерде де тек айрықша шара ретінде және құқыққа қайшы контентке қарсы қолданылуы керек деген ұстанымы да назар аударарлық.

Батыстың дамыған елдерінде интернет кеңістікті заңдық реттеу тәжірибесі кеңінен қолданылып келеді және олар түрлі деструк-

тивті күштердің интернеттің мүмкіндіктерін пайдалану барысын бақыламаса, оның әкелер қаупі мен шығыны орасан зор екенін саналы түрде сезініп, алдын алудың сан қырлы тәсілдерін ойластырып қойған.

Негізгі бөлім. Әлем елдерінде интернетті заңдық тұрғыдан реттеудің тәсілдері әртүрлі, дегенмен, оларды екі әдіспен жинақтап көрсетуге болады. Біріншісі – мазмұндық сүзгіден өткізу тәсілі (контент-фильтр), яғни нақты бір белгіленген сөз тіркестері мен тақырыптардың жиі қолданыста болатындығын анықтау. Екіншісі – «файербол» тәсілін қолдану, яғни интернет қолданушылар шетелде жарияланған материалдарға қол жеткізе алмайды, оларға заңдық тұрғыдан шектеулер қойылған [1].

АҚШ-та бұл аталған мәселелерді өзін-өзі реттеу шараларын қолдану арқылы шешу жағы қарастырылған, мысалы интернеттегі материалдардың мазмұнына бақылау жасаудың бірнеше тәсілдер бар. Соның бірі - арнайы бағдарламалық пакеттері бар құрылғы орнату, яғни бұл арқылы балалардың порнографиялық сайттарға қолжетімділігі шектеледі. Келесі бір тәсіл – қоғамдастықтар арнайы бағдарламалар жинақталған ата-аналар бақылауы қызметін қолдануды ұсынады. Сонымен қатар, көптеген бағдарламалар белгілі бір сөздер жинағынан тұрады да, олар қызметтің бұғатталуына әкеліп соғады. Бұл аталған бағдарламаларға балама тәсіл ретінде порнография мен тұтынушыларға арналған бейәдеп мазмұндағы материалдарды бұғаттаудың онлайн жүйесі қолданылады [2]. Бұл жағдайда бұғаттауды тұтынушы емес, интернетпен қамтамасыз етуші мекеме іске асырады, бұл орнатуы да қолданылуы оңай әдіс.

Виртуальды кеңістікті бақылау туралы айтқанда, бүгінгі таңда Германия елінің интернетті реттеуге қатысты заңдық шаралары тиімді деп есептеледі [3]. Бұл ел заңының авторлық құқық туралы қатаң ережелеріне сәйкес интернеттен музыка мен фильмді көшіріп алу қылмыстық әрекет болып есептеледі. Мұнымен қоса, блогтарда және жеке веб-парақшаларда материалдарды жариялауға қатысты да заң талаптары қатал, мысалы,

егер ресурс иесі өзінің еңбек демалысы туралы бейнефильм әзірлеп, оны танымал хитпен әрлендірген жағдайда, ең алдымен, музыкалық шығармалар авторларының пайдасына жарна жинаушы «Geta» атты неміс ұйымынан әнді пайдалану құқығын сатып алуы қажет, олай болмаған жағдайда заңдық жауапкершілік жүктеледі.

Германияда, сонымен қатар, онлайн түріндегі құмар ойындарға, интернет-казинолардың сайттарына және желіде ақшалай бәс тігулерді қабылдауға заңдық тұрғыда тыйым салынған. Заңға сәйкес биліктің талабымен Интернет-провайдерлер онлайндық құмар ойындарға бәс тігу ісімен шұғылданатын интернет сайттардың жұмысын тоқтатуға, ал банктер бұл ресурстардың төлем аударымдарын бұғаттауға міндетті. Елден тыс жерлерде орналасқан компаниялардың көмегімен Германия территориясында интернет арқылы ақшалай бәс тігу де заңсыз деп танылады.

Тағы бір тоқталып өтерлік мәселе, Германияда интернет кеңістіктегі мемлекеттік ұйымдардың қызметтері де шектелген. Өйткені 2008 жылы Германияның Конституциялық соты Конституцияны қорғау ведомствосына трояндық бағдарламалар көмегімен күдікті деп танылған жандардың компьютерлерін құпия тінтуге тыйым салды. Ал, Францияда, керісінше, Заң бойынша құқық қорғау органдары прокуратураның келісімімен трояндық бағдарламалар көмегімен қолданушылардың компьютерлеріне кіре алады, бұл көп жағдайда қару сату, анаша сату, заңсыз ақшаларды легализациялау және т.б. ауыр қылмыстарды зерттеу барысында ақпарат алу мақсатында қолданылады.

Германияда интернет арқылы порнографияны тарату да өте қатаң бақыланады, яғни бұл жағдайда адамдар 3 айдан 5 жылға дейін бас бостандығынан айрылады. Ал балалар порносын сатып алғандар 1 жыл түрмеге отырғызылады немесе айыппұл төлейді. 2003 жылы балалар порнографиясын өндіруші халықаралық желінің жұмысы тоқтатылды, бұл өнімдер, яғни жасөспірімдердің қатысуымен түсірілген порнографиялық мазмұндағы фотолар мен фильмдер Алманияның бір про-

винциясында өндірілген және әлемнің 166 еліне таратылып отырған. Балалар порнографиясын сатушылардың өнімін тұтынушылардың саны жиырма алты мың адамнан асқан және олардың арасында педофильдер мен жәбірлеушілер болған.

Германияның арнайы құқық қорғау органдары «виртуальды джихад» мәселесін де қырағы түрде бақылап отырады. 2016 жылы бұл елде үш адамнан тұратын топ мүшелері тұтқындалды, олар интернет арқылы терроризмді насихаттады деп айыпталды. Мұнымен қоса, олардың «Бүкіләлемдік исламдық медиафронт» ұйымы мүшелері екені анықталды. Олар өздерінің интернет жазбаларында террористік ұйымдарды қолдайтындықтарын үнемі айтып отырған.

2007 жылдың басында Германияның Әділет министрлігі интернетті пайдалану еркіндігін шектейтін заң шығарған болатын, бұл жоба бойынша ойдан шығарылған тұлғаның атынан электрондық поштаны тіркеу теориялық тұрғыдан қылмыс болып есептеледі. Заң жобасын құрастырушылардың пікірі бойынша, әр электрондық почта нақты бір азаматқа тиесілі болуы керек, бұл шара заңға қайшы іс-әрекеттер байқалған жағдайда оны тез арада анықтау үшін қажет деп көрсетілді.

Ұлыбританияда да интернет кеңістікті шектеудің біраз ережелері қолданылады. Бұл саладағы құқықтық қарым-қатынасты реттейтін арнайы заң болмауына қарамастан, желідегі даулы мәселелерді реттеудің біраз талаптары қарастырылған. Британ заңы бойынша басымдылық Интернет қолданушыларының құқығын қорғауға беріледі. Бұл саладағы құқық бұзушылықты іздестірумен Жоғарғы технологиялар саласындағы қылмыстармен күрестің Ұлттық бөлімі айналысады [2].

Бұл елде интернетті бақылаушы қоғамдық ұйымдар өте көп және олар түрлі салаларға бөлініп, өте белсенді қызметтер атқарады.

2010 жылдың сәуірінде Британ парламенті «Цифрлық экономика туралы» заң (Digital Economy Act) қабылдады, онда соттың шешімсіз авторлық құқықты бірнеше мәрте бұзушы қолданушылардың интернетке деген қолжетімділігін шектеу механизмдері

көрсетілді, сонымен қатар, қарақшылықпен айналысатын кез келген сайтты жабу керектігі айтылған.

Бұл елде телекоммуникация саласының мамандары биліктің өз жұмыстарына араласпауы мақсатында мәселені өзіндік жолдармен шешуді ұсынуды жөн көреді. Көптеген провайдерлер өз жауапкершіліктерін сезіне бастады. 1984 жылдан Ұлыбританияда Телекоммуникация туралы заң қызмет көрсетушіге емес, контентті қамтамасыз етушілерге қолданылады. Бұған қарамастан интернет саласында қызмет көрсетушілер де бұған атүсті қарамай, өз жұмыстарын қауіп-қатерге тікпегуте келісті.

Европа елдерінің ішінде Франция қолданушылардың Интернетке деген қолжетімділігін шектеуді заң түрінде бекіткен алғашқы ел [4]. 2011 жылғы Довилдегі Үлкен сегіздік елдерінің кездесуінде Франция Президенті «Заңнан және моральдан тыс өмір сүретін қатарлас планетаның болуы мүмкін емес. Интернетте анархия болмауы керек, ешкім интернеттің жаңашылдық және танымдық сипатын жоққа шығармайды» - деген болатын.

Францияда 2000 жылдан бері тіркелмеген қолданушыларға хостинг берген провайдерлер қылмыстық жауапкершілікке тартылады. Жергілікті серверлерде жайғасқан сайттардың авторлары өздері туралы толық ақпаратты беруге міндетті. Егер де заңсыз мәліметтер берілген болса авторлар 6 айға дейін түрмеге жабылады. Заң бойынша мәліметтерді тексермеген провайдерлер ғана емес, қолданушылар да жауапкершілікке тартылады.

Францияның ПМ-де информатика және байланыс технологиялары саласындағы қылмыстармен күресу Орталық басқармасы жұмыс жасайды. Олар интернеттегі сайттардың мазмұндарын бақылаумен айналысады және үнемі жаңартылып отыратын құқықтық база іске қосылған. Басқарма сенімге секем түсіретін сайттардың «қара тізімін» жасап, оларды провайдерлер құқық қорғау органдарының талаптары бойынша, ешқандай қарсылықсыз жабуға міндетті. Бұл елдің заңы құқық органдарының қызметкерлеріне киберқылмыстармен күресуде үлкен мүмкіншіліктер береді,

мәселен, олар соттың келісімін алмай-ақ провайдерлерден сайттарға деген қолжетімділікті бұғаттауды талап ете алады, оның ішінде, балалар порнографиясы да бар.

Заң бойынша провайдерлер бақылаушылық қызметпен қатар, заңсыз контенттерді жоюмен айналысады, ал заң бұзушылық жағдайында жауапкершілік провайдерге де, қолданушыға да бірдей жүктеледі, бұл Интернет желісін пайдалануда азаматтарды жеке бас цензурасына итермелейді.

Интернет желісіне шектеу қойған елдердің қатарында Персид шығанағының көптеген елдері де бар. Мәселен, Сауд Арабиясы Корольдігінде мемлекет барлық бұқаралық ақпарат құралдарымен қоса электрондық құралдарды да бақылауға алған. Оларда шектеулер 2001 жылдан бері қолданылады. Интернет сервистің мемлекеттік қызметтері барлық трафиктерді бақылау сүзгісінен өткізіп отырады, оның ішінде, іздеу сұраныстары және жеке хаттар сүзгілеу жүйесі де бар. Нақты бір сайттарға шектеу қою туралы шешімді Министрлер кеңесі шығарады.

Ресурстарды бұғаттаудағы басты себептердің бірі – исламдық құндылықтарды сақтау мақсатынан туындап жатады, сонымен қатар, құқық қорғау органдарының сайттарына, пікірталас жүргізілетін платформаларға және кейбір блогтарға, анаша, алкоголь, құмар ойындар, жарылғыш заттар дайындау туралы ақпараттар ұсынылатын ресурстарға да тыйым салынған. Интернет-сервис қызметтерінің сайттарына кіріп, қолданушылар қандай ресурстарды пайдалануға рұқсат бар екенін, қандай ресурстарды қолдана алмайтындықтары туралы ақпаратты ала алады. Бұған қоса «BlackBerry» телефондарының көмегімен де тыйым салынған сайттарды көре алады.

Интернетке деген қолжетімділікті шектеудің кейбір шаралары Біріккен Араб Әмірліктерінде де қолданылады. 500-ге тарта кілт сөздер бойынша іздеу салуға тыйым салынған. Интернет желілеріне деген кең көлемдегі қолжетімділік Дубайдың Теком ауданында рұқсат етілген, онда әлемнің беделді БАҚ-тары, IT компаниялар мен ЖОО-лар орналасқан. Интернет ресурстарға деген қолжетімділікті шектеумен мемлекеттік телекоммуникация-

лар қызметін реттеу агенттігі мен Коммуникация министрлігі айналысады. Etisalat және Du сияқты екі провайдер интернет қызметін жүзеге асырады. БАӘ-де «Twitter», «Facebook» әлеуметтік желілері мен «YouTube» каналы көп жағдайда мемлекеттік бақылауға алынады.

Оңтүстік Корея әлемнің жоғары деңгейде компьютерленген елдерінің бірі болуына қарамастан, интернетке деген қолжетімділікті шектеу шаралары бұл елде де кең түрде қолданылады. Соңғы жылдары билік өкілдері интернет қолданушыларының жеке мәліметтерін қорғауға байланысты өз жұмыстарының қарқынын үдетті. Интернет қолданушыларын идентификациялау жүйесі енгізілді. Осыған қарамастан, интернет желісінде заңдылықты сақтау және құқықтық тәртіп орнату ісі ақсап түр. Мәселен, 2011 жылы осы елде жеке тұлғалар туралы мәліметтер қолды болды. Сарапшы мамандардың айтуынша, шетелдік хакерлердің қолына 30 миллион корейлік азаматтардың жеке мәліметтері түскен, бұл дегеніміз ел тұрғындарының 60 пайызы деген сөз.

Қытай Халық Республикасында да интернетті қолдану қырағы бақылауға алынған. Осыған қарамастан елдің әрбір үшінші тұрғыны әлемдік желіге тіркелген, ал елде 2 миллионнан астам сайт бар. Бақылау көбіне іздеу нәтижелерін сүзгіден өткізу тәсілімен, ресурстарға шектеу қою, форумдағы, блогтардағы, тағы да басқа пікірталас алаңдарындағы жазбаларды бақылауда ұстау сияқты әдістерді қолдану арқылы жүзеге асады.

Қытай елінің құқық қорғау органдары интернет желісіндегі заңсыз құмар ойындармен табысты түрде күресіп келеді. Мысалы, Фунзян провинциясында астыртын виртуальды казино желісінің қызметі анықталып, заңға тартылды. 2009 жылдан бастап Ресей мен Қытайда рулеткамен ресми түрде тек арнайы бөлінген аймақтарда ғана ойнауға рұқсат берілген.

2011 жылы Қытайдың Қорғаныс министрлігі интернетті бақылайтын арнайы құрылымның яғни «Көгілдір мундирлердің онлайн армиясы» құрылғанын ресми түрде жариялады. Арнайы өкілдің мәлімдеуінше, министрліктің

интернет ресурстарын киберқылмыскерлерден қорғау қажеттілігі туындаған. Елдегі басты «Цзэфан жибао» әскери басылымының хабарлауынша, тек бір ғана әскери округтегі көгілдір мундирлер бөлімшесіне бөлінген қаржының көлемі бірнеше миллион юанды құрайды, бұл дегеніміз бірнеше миллион доллармен пара-пар келеді. Сарапшылардың айтуынша, мұндай бөлімшелердің пайда болуы Қытайдың интернет желісіндегі цензураны күшейтеді [4].

Интернет-сайттардың мазмұнын бақылауды табысты түрде жүргізуге ұлттық ресурстарды құру тәжірибесі де ықпал етеді. 2011 жылы «China Mobile» телеком қызметі «Xinhua News Agency» ұлттық ақпараттық агенттігімен бірлесіп Ranguso (қазақ тіліне аударғанда «іздеудің құдайы») атты іздеу жүйесін іске қосты. Жаңа іздеу құралы ақпаратты сүзгіден өткізеді, соның нәтижесінде, қолданушылар тек цензурадан өткен іздеу нәтижелеріне ғана қол жеткізеді. Құрастырушылардың айтуынша, бұл жүйе веб-парақшаларға, жаңалықтарға, бейне және аудиожазбаларға тез қол жеткізуге бейімделген.

Қорытынды. Интернет кеңістігін құқықтық тұрғыдан реттеу мәселесінің шетелдік тәжірибелеріне жүргізілген талдаулар барлық әлемдік қоғамдастықты алаңдатып отырған төмендегідей мәселелердің бар екенін көрсетеді:

- Ұлттық қауіпсіздікке қауіп-қатер төнеді;
- Балалар порнографиясының, анаша және психотроптық заттардың таралуы;

- Зияткерлік меншік пен компьютерлік қауіпсіздік саласындағы құқықтардың бұзылуы;
- Тұтынушылардың құқықтарының бұзылуы;

- Жекелеген тұлғаларға тиесілі ақпараттардың жария болуы;

- Контрафактілі дәрілердің интернетте сатылуы.

Бұл мәселелер әлем елдеріне жұмыла күресу қажеттігін алға тартып отыр. Интернет кеңістіктегі құқықтық тәртіпті және заңдылықты қамтамасыз ету құқық қорғау органдарынан үлкен қырағылықты және бұл салада халықаралық-құқықтық қарым-қатынасты жаңа деңгейге көтеру керектігін көрсетеді.

Интернет кеңістігін заңдық реттеудің қатаң шараларының барлығы демократиялық құндылықтарды қатаң ұстанады деген елдерде болып жатыр, сонымен қатар, бұл заңдық шектеулердің барлығы қоғамдастықтардың, БАҚ пен компьютерлік және желілік технологиялар саласында қызмет атқаратын компаниялардың қарсылығына қарамастан қабылданғанын айта кету керек. Бұл еліміздің сала мамандарын ойлантып, біз үшін үлкен сабақ болуы қажет.

Елімізде интернет кеңістікті реттеу жолдары мүлдем жоқ деуге болмайды, дегенмен, бұл бағытта заң шеңберінде жүйелі жұмыстар жүргізу қажеттігі зор екенін мойындамасқа амалымыз жоқ. Біздің еліміз де интернет кеңістікті қолдану мәселесіне қатаң бақылау орнату көзқарасын ұстануы қажет.

Әдебиеттер тізімі

1. Асанбаев М. К вопросу о необходимости регулирования интернета в КЗ. [Электрон. ресурс]. – 2017. – URL: <http://kisi.kz> (Қаралған күні: 20.06.2020)
2. Dawn A. Edick, Regulation of Pornography on the Internet in the United States and the United Kingdom: A Comparative Analysis, 21 B.C. Int'l & Comp.L.Rev.437 (1998), [Электрон. ресурс] - URL: <http://lawdigitalcommons.bc.edu/iclr/vol21/iss2/4>. (Қаралған күні: 20.06.2020)
3. Мақұлбеков М. Правила использование интернета в Германии. – 2017. [Электрон. ресурс] – URL: <http://kazinform.kz> (Қаралған күні: 20.06.2020).
4. Паламарчук А.В. Регулирование правоотношений в сети Интернет в зарубежных странах // Вестник Академии Генеральный Прокуратуры РФ, – 2012, – №6 (32), – С. 24-31.

References

1. Asanbaev M. K voprosu o neobhodimosty regulirovaniya interneta v KZ. [The issue of the need to regulate the Internet in KZ] [Electronic resource] – 2017. – Available at: <http://kisi.kz>. (Accessed: 20.06.2020). [in Russian]

2. Dawn A., Edick. Regulation of Pornography on the Internet in the United States and the United Kingdom: A Comparative Analysis, 21 B.C. Int'l & Comp.L.Rev.437 (1998), [Electronic resource] Available at: <http://lawdigitalcommons.bc.edu/iclr/vol21/iss2/4>. (Accessed: 20.06.2020)

3. Makulbekov M. Pravila ispolzovanie interneta v Germanyi [Rules for using the Internet in Germany]. – 2017. [Electronic resource] – Available at: <http://kazinform.kz> (Accessed: 20.06.2020). [in Russian]

4. Palamarchuk A.V. Regulirovanie pravootnoshenii v seti Internet v zarubezhnyh stranah [Regulation of legal relations on the Internet in foreign countries] // Vestnik Akademi generalnyi prokuratury [Bulletin of the Academy of the Prosecutor General of the Russian Federation], – 2012, – №6 (32), – С. 24-31. [in Russian]

О.Ж. Ошанова

Университет иностранных языков и деловой карьеры, Алматы, Казахстан

Вопросы правового регулирования в интернете: зарубежный опыт

Аннотация. В статье автор поднимает актуальный вопрос правового регулирования казахстанского интернет-пространства. Рассматриваются вопросы сочетания методов правового регулирования и само-регулирования в Интернете. Оцениваются перспективы мягкого права в международном регулировании Интернета в развитых странах. Особенно автор обращает внимание на такие темы, как терроризм, посягательство на честь и достоинство граждан.

Актуальность данной темы выражается в том, что Интернет до сих пор недостаточно урегулирован с точки зрения права. Постоянное увеличение числа абонентов, растущая значимость обмена информацией посредством Сети привлекают пристальное внимание общественности к проблемам регулирования, выработке правил справедливого, легитимного функционирования Интернета со стороны государства.

Интернет-законодательство - это совокупность законов, иных нормативных актов (национальных, и зарубежных государств), регулирующих отношения в виртуальном пространстве Интернета. В качестве интернет-отношений выступают только те отношения, которые связаны с социально-правовым регулированием виртуального пространства (т.е. с регулированием этого пространства на основе норм права, морали, этики и других средств).

Основные проблемы правового регулирования связаны с порядком, условиями использования телекоммуникационных сетей и защиты прав и законных интересов различных субъектов при перемещении информации в глобальных компьютерных сетях. Существует необходимость разработки адекватного всем современным условиям национального законодательства.

В настоящее время внутреннее информационное законодательство Казахстана и других стран весьма обширно. Однако оно пока далеко от совершенства и требует разработки и принятия новых актов.

Ключевые слова: интернет, правовое регулирование, свобода слова, законодательство, блокировка информации, доступ к информации, зарубежный опыт.

O.Zh. Oshanova

University of foreign languages and business career, Almaty, Kazakhstan

Legal regulation of the Internet: foreign experience

Abstract. In the article raises the actual issue of legal regulation of the Kazakhstan Internet space. The author examines the issues of combining the methods of legal regulation and self-regulation on the Internet. Prospects of soft law in the international regulation of the Internet, in countries such as the United States, Britain and Russia are assessed from different points of view. Especially the author draws attention to such topics as terrorism, pornography and encroachment on the honor and dignity of citizens.

The relevance of this topic is expressed in the fact that, the Internet is still not sufficiently regulated from the legal point of view. The constant increase in the number of subscribers and the growing importance of information exchange through the Network attract the public's attention to the problems of regulation, the development of rules for the fair, legitimate functioning of the Internet by the state.

Internet legislation is a set of laws, other normative acts (national and foreign states) which are regulating relations in the virtual space of the Internet. As an Internet relationship is considered only those relations that

are connected with the social and legal regulation of the virtual space that is with the regulation of this space on the basis of the norms of law, morals, ethics and other means.

The main problems of legal regulation are related to the order and conditions of the use of telecommunications networks and protection of the rights and legitimate interests of various entities during the transfer of information in global computer networks. There is a need to develop an adequate national legislation with all modern requirements.

Nowadays, the native information legislation of Kazakhstan and other countries are very extensive. However, it is still far from perfect and requires working out and adoption of new acts.

Keywords: internet, legal regulation, freedom of speech, legislation, information blocking, access to information, foreign experience.

Автор жайлы мәлімет:

Ошанова Орынтай – филология ғылымдарының кандидаты, доцент, қазақ тілі мен әдебиеті және журналистика кафедрасының меңгерушісі, Шет тілдер және іскерлік карьера университеті, Алматы, Қазақстан.

Oshanova Oryntay – candidate of philology, associate professor, Head of the Department of the Kazakh language, literature and journalism, University of Foreign languages and business carrier, Almaty, Kazakhstan.